

1893-2007

Gyülekezeti Hírmondó

2007. Húsvét

3. évf. 1. szám

Igei köszöntő

Még a szokásosnál enyhébb tél sem tudta tavaszvárásunk erős óhaját csillapítani. Mert nem csak a természet ébred, mozdul élettörvényei belső parancsára, hanem az emberi lélek is vágyakozik a tavasszal köszöntő Húsvét megújító áldásaira.

Ám ahogy e köszöntő melletti megrendítő kép is emlékezetünkbe idézi, a csodálatos jézusi feltámadásos Húsvétot megelőzte a Krisztus kereszthalála ott fenn a Golgotán, hogy legyen Istentől bűnbocsánatunk, azzal együtt új kezdet itt a földön, majd új élet, örök élet fenn a mennyben Urunknál.

Kedves ünneplő, ünnepre készülő Testvéreim!

Sem a földi új kezdet, sem a megújulás nem lehetséges Isten Igéje és a szentek közössége, a gyülekezet nélkül! A menny ajándékait itt a földön Igéhez, Isten beszédéhez kötve kapjuk. Nem anélkül! Ezért hívjuk, várjuk minden szerettüket húsvétközi, nagyheti, ünnepi alkalmainkra!

Áldott húsvéti ünneplést kívánva az egész családnak, szeretettel köszönti 2007 áprilisában:

Takaró Tamás
esperes-lelkipásztor

Ingyen kegyelem

Nézz fel ember egyszer vággyal Golgotára!

Durván ácsolt három kínos keresztfára.

Az egyiken átok, a másikon áldás, harmadikon eljött néked a megváltás!

Hittel, alázattal közeledj feléje!
Szívedbe költözik az öröm és béke.
Az Úr Jézus vére bűneid lemosta.
Helyetted kínhalált halt az Isten Fia!
A tiszta és szent, a büntelen és áldott
Egyszer s mindenkorra neked
megbocsátott.
Higgy s mindent lehet, ne csüggedj, ne
lankadj,
az elkezdett úton Benne bízva haladj!

Ha befogadod Őt szívednek trónjára,
nem hallgatsz már többé a sátán szavára,
boldogság, békesség tölti meg szívedet,
Rábízhatod akkor egész életedet!

Jézus hív szelíden minden bűnös lelket,
jer hát te is Hozzá, megbocsátja vétked!
Siess hát döntenet az Úr Jézus mellett,
hogy bizton elnyerjed az ingyen
kegyelmet!

Pálinkás Magdolna (Szlovákia)

A gyülekezet életéből

Népmozgalmi adatok

Megkereszteltük:

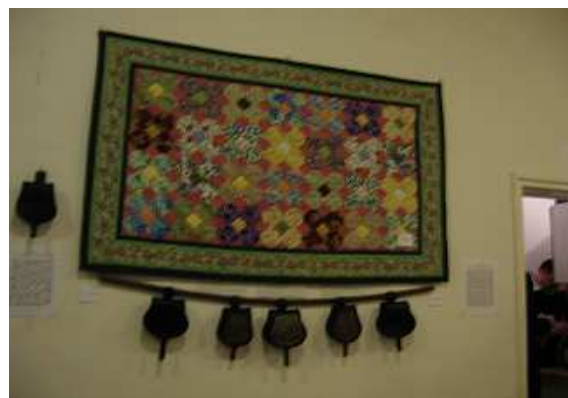
Deményi Dominik Márk, Nemes Péter
Csongor, Rubletzky Lilla,

Házasságukat megáldatták:

Pordán Ákos és Zolcsák Ágnes

Eltemettük:

Rontó Elemér, Sebők Károly, Kántor
József, Balogh Lajosné, Török Elemér,
Barcsik József, Perczel Antalné, Lambert
József, Szűcs Balázs, Győri Sándorné,
Pukli László, Oláh Jánosné, Tóth
Bertalan, Blazinovits Ferencné, Varga
Béla, Laczkó Péter.

Gyülekezetünk kézműveseinek kiállítása

Énekkar

Gyülekezetük kórusa, Takaró Mihály karnagy vezetésével 2006. szeptemberében ismét tartalmas, áldott évadnak nézett elébe. Hosszas készülődés után október 20-21-22-én egy varsolci (Erdély, Szilágyság) meghívásnak tettünk eleget és itt szolgáltunk koncertünkkel. Mindig nagy örömmel tölt el bennünket, ha erdélyi testvéreinkhez látogathatunk el és velük közösen dicsőíthetjük az Istent, illetve előttük tehetünk bizonyosságot Jézus szeretetéről. Mivel ilyenkor helybéli családoknál vagyunk elszállásolva, nagyon jó alkalom nyílik arra is, hogy közelebről megismerjük határon túli testvéreink és gyülekezeteik életét. Hazajövetelünk után folytattuk a próbákat és készültünk további szolgálatainkra, melyek szinte egymást érték: november 19-én, vasárnap délelőtt gyülekezetünkben énekelünk az istentiszteleten, 26-án pedig az Erzsébet-napi ünnepség keretében adtunk koncertet a katolikus templomban, 29-én egy világi fellépést vállaltunk el egy külföldi légitársaság rendezvényén, december 3-án az egyházmegyei kórustalálkozón vettünk részt, melynek ezúttal a Budahegyvidéki gyülekezet volt a házigazdája. Mindemellett idén egy teljesen új koncertsorozatot indítottunk „Négy Évszak” címmel. Ennek keretében

októberben tartottuk a sorozat „Ősz” tételét „A barokk zene ünnepe” címmel. A már megszokott karácsonyi hálaadó koncertünk a „Tél”-részként illeszkedett a sorozatba. Márciusban a „Tavasz” következett a sorban „A magyar kóruszene ünnepe” címmel, ahol kizárólag magyar szerzők műveit énekeltük, ezzel is hangsúlyozva a magyar kórusirodalom iránti elkötelezettségünket. Ezzel a koncerttel tisztelegtünk Kodály Zoltán emlékének az idei kettős évforduló kapcsán: születésének 125. és halálának 40. évfordulója alkalmából. A nagyszabású koncertsorozat záróhangversenyére, a „Nyár” tételre június 10-én kerül sor. Ez egyben kórusunk évadzáró hangversenye is lesz.

Szolgálataink sorát folytatva énekeltünk az egyetemes imahét keretében és minden hónap első vasárnapján az istentiszteletek alkalmával saját gyülekezetünkben dicsőítjük az Istent.

Az évad második felében is sok szolgálatnak és koncertnek nézhetünk elébe, a lehetőségekért Istennek hála adva. Április 1-én a Fasori Református Templomban zenés áhítat keretében énekeltünk Pálúr János orgonaművész közreműködésével. Április 2-án ugyanitt a Magyar Televízió archívuma számára készül felvétel kórusunk koncertjéről, melyet a húsvéti egyházi műsorok alkalmával sugároznak majd. Itt is, mint minden szolgálatunk alkalmával Kémenczy Antal zongora- és orgonaművész kíséri kórusunkat.

Természetesen Húsvétkor gyülekezetünkben szolgálunk, majd április 27-én a Mátyás templomban a „Szól a szív” Alapítvány felkérésére egy általuk rendezett jótékonysági koncerten veszünk részt. A nyári nagyszabású évadzáró koncert előtt, május 31-én Pesterzsébeten a Gaál Imre Galéria Művészeti Szalonjának felkérésére az

évadzáró műsor keretében adunk koncertet.

Mindezek mellett örömmel és hűségesen szolgálunk több alkalommal is idősek otthonaiban és kórházakban is, hiszen alaptevékenységünk az Úrnak végzett szolgálat, igéjének énekszóval való hirdetése.

Énekkarunk minden tagja lelkesen és hűségesen vesz részt a próbákon, melyeket minden szerdán és vasárnap tartunk a gyülekezeti kisteremben. „Egyedül Istené a dicsőség” ezt hisszük és valljuk még akkor is, ha igazán jóleső érzés a gyülekezetek és a hallgatóság dicsérő, elismerő szavait hallani.

Az énekkar

Kórusunk tagjai:

Takaró Mihály karnagy, Kémenczy Antal zongora – és orgonaművész, szoprán szólam: Bancsiné Kiss Zsuzsanna, Brandenburgné Szabó Ildikó, Dénes Matild, Egri Katalin, Egri Sándorné, Farkasné Takaró Monika, Farkas Krisztina, Hoffmanné Arday–Janka Judit, Juhászné Takaró Réka, Kálmánné Dr. Kiss Gabriella, Kisjuhász Eszter, Kiss Szilvia, Szabó Mónika;

alt szólam: András Krisztina, Baranyai Judit, Dudás Éva, Kiss Lajosné, Koi Zita, Kovács Bernadette, Kovács Márta, Kreisz Jánosné, Martsa Balászné, Rác

Katalin, Sepsi Márta, Szilágyiné Nagy Krisztina, Terebessy Réka;

tenor szólam: Bagdy Attila, Hoffmann Miklós, Kálmán Béla, Kálmán László, Molnár András, Varga Róbert, Vida Lajos

basszus szólam: Bakonyi Miklós, Baranyai István, Brandenburg Sándor, Fock Balázs, Juhász Balázs, Papp Gábor, ifj. Takaró Tamás.

Vályi-Nagy Katalin
kórustitkár

Pesterzsébeti esték

A Pesterzsébeti Esték sorozatában az idei évben eddig két rendezvényre került sor. Az első január 26-án egy igen érdekes előadás volt, amelyet Takaró Mihály tartott a szabadkőművességről. Mihály évek óta kutatja és tanítja ezt a témát a Károli Gáspár Egyetemen, és az előadásban az összegyűjtött adatokból adott ízelítőt.

A programsorozat második alkalma a már fent leírt hangverseny volt, a „Magyar kóruszene ünnepe” címmel.

Az alábbiakban a szabadkőművességről szóló előadás egy részét olvashatják Testvéreink. A részlet a skót rítus szerinti szabadkőművesség fokozatait írja le, amelyet a Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy is átvett.

Takaró Mihály előadása január 26-án

Szabadkőműves fokok

(Az Ősi Bevett Skót Rítus szerint)

1. Inas
2. Legény
3. Mester
A Rajztáblán dolgozik, amelyen az igazság mércéjével, a jog szögmérőjével s a kötelességet ábrázoló körzővel készíti terveit.
4. A Titkok Mesterének foka
A fok tana: „az igaz kőműves arra törekszik, hogy megismerje a szavak és szertartások rejtett értelmét.”
5. A Tökéletes Mester foka
Fogalom: „kitartóan és megalkuvás nélkül kell küzdenie a hazugság és az igazságtalanság ellen”
6. Belső Titkár
Fogalom: „az embernek fáradhatatlanul kell küzdenie a restség és az elvtelenség ellen.”
7. Elöljáró és a Bíró foka
8. Az Épületek Intendánsa
Feladata: a gondosság és a felelősség elsajátítása.
9. A Kilencek Kiválasztott Mestere (Lovagja)
10. A Tizenötök Kiválasztott mestere
11. A Tizenkettek Kiválasztott Fenséges Lovagjának foka
12. Az Építész Nagymester foka
13. Salamon Király Boltívének Lovagja
14. A Nagy Kiválasztott foka
15. A Kelet és a Kard Lovagjának foka
16. Jeruzsálem Hercegének foka
17. A Kelet és Nyugat Lovagja
18. Rózsakereszt Lovagja
19. Jeruzsálem Nagy Főpapja (A Fennkölt Skót)
Tanítás: a föld számkivetettjei küzdenek önmagukkal, hogy felépítsék a kőműves templomot a rómaiak által lerombolt szentély helyére.

20. Magasztos Nagy Pátriárka foka
21. A Szabadkőművesség Nagy Kulcsai Mesterének foka
A hit és a társadalom közti összefüggéseket kutatja.
22. A Királyi Fejsze Hercegének foka (Libanon Hercege)
23. A Szentély Mesterének foka
24. A Tabernákulum Lovagja
25. A Sivatagi Ércbíró Lovagja
26. Az Irgalmasság (Köszönet) Lovagja
27. A Szentély Főparancsnoka (A Templom Uralkodó Parancsnoka)
Fogadalom: egész életét a rend védelmére áldozza.
28. A Nap Beavatott Lovagja
29. András Skót Lovagja (Szent Endre Nagy Skótja)
30. Kardos Lovagjának foka
31. Nagyfelügyelő
32. Nagyinkvizítor (Nagyparancsnok)
33. A Királyi Titkok Magasztos hercege és Szuverén Főfelügyelő foka

A 33. fokozat birtokosai alkotják országunként a Skót Rítus Nagytanácsát.

A Presbitérium

Kovács Gusztáv

1959-ben születtem Nagyberegen, Kárpátalján, az akkori Szovjetunióban, magyar ajkú, több évszázados múlttal rendelkező községben. Az egyházhoz, Isten népéhez való kötődésem gyermekként, a szülői házban fogant. A szovjet rendszer nyíltan ateista és vallásellenes közegében szüleim, nagyszüleim senki előtt nem titkolták keresztyén hitüket, lelki, világnézeti és nemzeti hovatartozásukat, a helyi gyülekezet megbecsült, hűséges tagjai voltak. Kisgyermek korom óta rendszeresen, azaz állandó jelleggel látogattam a beregi gyülekezeti istentiszteleteket. 1973-ban konfirmáltam. A szülői házban már

kisgyermekként hallottam Istenről, a szeretetéről, Jézusról, ezzel egyidejűleg magyarságról, hazáról, családról. Ennek hatása, szüleim, nagyszüleim folyamatos – szóval és életük tetteivel megvalósuló – bizonyágtétele máig ható meghatározó tényező hitéletem, Istenhez, egyházhoz és az emberekhez való viszonyom alakulásában. 1988-ban családunk áttelepült Magyarországra. A megérkezésünk pillanatától bekapcsolódtunk a Pesterzsébet-központi Gyülekezet életébe. Öt évig énekeltem a Gyülekezet énekkarában. 1991-ben az a megtiszteltetés ért, hogy édesapámmal együtt presbiternek választottak.

1989-ben kötöttem házasságot, melyből három gyermekünk született. Szakképzettségeim: fizikus és fizikatanár, vállalkozás- és marketing szakos szakközgazdász, valamint mérlegképes könyvelő. Először pedagógusként, majd műszerészként, raktárosként is dolgoztam. Már több, mint tíz éve köztisztviselőként dolgozom az állami adóhatóságnál, hatodik éve adóellenőri munkakörben. Családi életünkben, gyermeknevelésünkben, a munkahelyemen és a gyülekezet szolgálatában – a tölem telhető egyéni módon, tudom, hogy sokszor hiányosan, töredékesen, de az Igét zsinórmértéknek tekintve – igyekszem teljesíteni Isten szeretetéből és parancsolataiból adódó kötelezettségeimet.

Penkert Mihály

1935-ben születtem a partiumi Bihar megyében, Székelyhídon, az Érmellék központjában. Családom itt 300 év óta, úgy az egyházi, mint a világi életben vezető szerepet töltött be. Tanulmányaimat a székelyhídi

református iskolában kezdtem, ahol áldott emlékű Szabó Zoltán esperes úr igehirdetéseim nevelkedtem. 1950-ben konfirmáltam Székelyhídon. Édesapámnak az Erdélyi Magyar Pártban vezető szerepet betöltő tevékenységéért 1950-ben családomat kitelepítették. „Kényszerlakhelyül” Városlőd (Veszprém megye) községet jelölték ki. Itt már akkor, az őslakos katolikus (sváb) lakosság közé a Felvidékről református magyarokat telepítettek. Szüleimmel hamar beilleszkedtem a református gyülekezet életébe.

1961-ben Weissmantel Ágnessel (tősgyökeres erzsébeti család) házasságot kötöttem, melyet Városlődön, Isten színe előtt Molnár Gyula református nagytiszteletű úr áldott meg. Két gyermekünk született: Ágnes és Mihály. Mindkettőt a Pesterzsébet-Központi Református Egyházközségben kereszteltettük meg. Majd áldott emlékű Takaró Károly nagytiszteletű úr áldásával konfirmáltak. Unokáim is itt születtek, itt kereszteltük őket és itt konfirmáltak.

1977-ben Takaró Károly nagytiszteletű úr ajánlásával megválasztottak presbiternek, mely szolgálatot Isten segédelmével idén 30 éve alázattal végzek.

Az üzemmérnök képzésről szóló miniszteri rendelet alapján TV vételtechnikai oklevelet szereztem. A rendszerváltáskor a vállalat (GELKA), ahol 40 évig dolgoztam, megszűnt. Ennek következtében nyugdíjas lettem.

Alázattal adok hálát Istennek, hogy vasárnaponként családommal és hűséges gyülekezeti testvéreimmel együtt vehetek részt az igehirdetéseken.

Áldás, békesség!

Penkert Mihály

**Dsida Jenő:
Húsvéti ének az üres sziklasír
mellett**

Sírod szélén szinte félve, iszonyattal
üldögélve,
ó - mekkora vád gyötör, mardos,
majdnem összetör:
mily látás a kétkedőnek, törvény ellen
vétkezőnek,
hogyan üres a sírgödör.

Nyitott sírod szája szélén sóhajok
közt üldögélvén
szemlélem bús, elvetélt életemnek rút
felét
s jaj, - most olyan bánat vert át, mily
Jacopo és Szent Bernát
verseiből sír feléd.

Nincs gonoszabb, mint a hitvány
áruló és rossz tanítvány,
ki az ördög ösvenyén biztos lábbal,
tudva mén:
szent kenyéren nőtt apostol, aki
bűnbe később kószol, -
Krisztus, ilyen voltam én.

Amit csak magamban látok, csupa
csúnya, csupa átok,
csupa mély seb, éktelen, testem oly
mértéktelen
volt ivásban, étkezésben, mindenfajta
vétkezésben
s undokságom végtelen.

Ó, ha tudnám, megbocsátasz, s
országodba bebocsátasz,
mint szurnám ki két szemem, mint
vagnám le két kezem,
nyelvem húznám kések élén s minden
tagom elmetélném,
amivel csak vétkezem.

Bűneimnek nincsen számok. Mindent
bánok, mindent szánok
és e sajtás, mely gyötör nem is sajtás,
már gyönyör.
Hamuval szórt, nyesett hajjal ér engem e
húsvéthajnal
és az üres sírgödör.

Bámulok a nyirkos, görbe kősziklába
vált gödörbe,
bénán csügg le a karom, tehetetlen két
karom...
Te kegyelmet mindig osztasz,
feltámadtál s feltámaszthatasz,
hogya én is akarom.
Lábadozó régi hitben egész nap csak
ülök itten.
Lelkemet nagy, jó meleg szent fuvallat
lepte meg,
lent az odvas, szürke barlang mélyén
muzsikál a halk hang,
ahogy könnyem lecsepeg.

Az én Uram újra él most, országútján
mendegél most,
áprilisban fürdik és aranyozza napsütés,
ahol lépked, jobbra-balra ezer madár
fakad dalra
s ring, hullámoz a vetés.

Éneklő sok tiszta lánnyal, liliomos
tanítvánnyal
nem követlek, Mesterem.
Majd csak csöndes estelen indulok, hol
vitt a lábad,
földön kúszom könnybe lábadt szemmel,
szinte testtelen.

Fennakadva tüskeágon, éjsötét nagy
pusztaságon

étlen, szomjan vágok át, nagy
hegyeken vágok át,
mint eltévedt eb szimatja, mely
halódva is kutatja
vándor ura lábnyomát.

S közben dalolok az égről, pálmás,
örök dicsőségről,
vonszolván földdel rokon testemet a
homokon
s így ujjongván, nem is érzik, hogyan
sajog, hogyan vérzik
rögbe horzolt homlokom.

Mert az égi útnak elve: kúszva,
vérzőn, énekelve,
portól, sártól piszkosan menni
mindig, biztosan...
S kopjék térdig bár a lábam, tudom,
az ég kapujában
utólérlek, Krisztusom!

Kitekintő

Évfordulók 2007. február 1-től 2007. június 10-ig

Február 14.

1807 (200 éve történt)

 Pozsonyban megszületett
Batthyány Lajos gróf, Magyarország
első miniszterelnöke.

Március 4.

1172 (835 éve történt)

 25 éves korában - feltehetően
mérgezésből - meghalt III. István
magyar király, aki betelepítette a
templomos rendet Magyarországra, és
megalapította a váradelőhegyi
premontrei prépostságot.

Március 15.

1917 (90 éve történt)

 Az oroszországi februári
forradalom hatására leköszönt II.
Miklós cár.

Március 16.

1457 (550 éve történt)

■ V. (Utószülött) László magyar király lefejeztette a 24 éves Hunyadi Lászlót, Nándorfehérvár főkapitányát, a törökverő Hunyadi János fiát.

Madarász Viktor: Hunyadi László a ravatalon

Március 18.

1922 (85 éve történt)

■ Megszületett Pécsi Sándor kétszeres Kossuth-díjas színész, érdemes és kiváló művész.

Március 22.

1457 (550 éve történt)

■ Megjelent az első nyomtatott könyv, a Gutenberg-biblia.

Március 27.

1472 (535 éve történt)

■ Meghalt Janus Pannonius (eredeti nevén: Csezmiczei János) humanista, latin nyelven alkotó költő, a magyar világi líra első jelentős képviselője.

Március 28.

1592 (415 éve történt)

■ A dél-morvaországi Nivnicében megszületett Jan Amos Komenský (Comenius) cseh teológus, aki a modern pedagógia megalapítója volt, és egy ideig Magyarországon, a sárospataki kollégiumban is tevékenykedett.

Március 29.

1867 (140 éve történt)

■ A magyar országgyűlés kamarái elfogadták a közösügyi javaslatot, amivel lerakták a dualizmus, a kétközpontú birodalom alapjait.

Március 31.

1387 (620 éve történt)

■ Székesfehérvárott magyar királlyá koronázták Zsigmondot, a Luxemburg-ház tagját, akinek uralkodása legvégén tört ki a Budai Nagy Antal vezette parasztfelkelés.

Április 1.

1922 (85 éve történt)

■ A Portugáliához tartozó Madeira szigetén 34 éves korában meghalt I. Károly egykori osztrák császár és cseh király, IV. Károly néven magyar király.

Április 11.

1842 (165 éve történt)

■ Darjeelingben meghalt Kőrösi Csoma Sándor, magyar orientalista és világutazó.

Április 14.

1912 (95 éve történt)

■ Útban Southamptonból New Yorkba 2200 utassal a fedélzetén jéghegynek ütközött és elsüllyedt a Titanic.

Április 15.

1452 (555 éve történt)

■ Megszületett Leonardo Da Vinci, az egyetememes zseni, aki egy személyben volt festő, szobrász, grafikus, építész, mérnök és természettudós.

Április 24.

1222 (785 éve történt)

■ II. András kiadta az Aranybullát.

Április 25.

1077 (930 éve történt)

Meghalt I. Géza magyar király, aki Vácott székesegyházat építtetett és megalapította a gamszentbenedeki bencés monostort. Vácon temették el.

Johannes Gutenberg

Gutenberg egy halála után készült rajzon

Johannes Gensfleisch zur Laden zum Gutenberg, (Mainz, 1400 körül - 1468. február 3.) a mozgatható betűelemekkel való könyvnyomtatás európai feltalálója.

Apja neve Friele Gensfleisch zur Laden volt, anyjéé Else Wyrich von Gutenberg, a fiú tehát az ő nevét vette föl. A pénzverési joggal is felruházott mainzi patrícus család a nemesek és polgárok között dúló harc miatt a 1420-as évek elején elhagyta városát és előbb Eltville-be, majd 1430. táján Straßburgba költözött.

Gutenberg ebben az időben már kísérletezett a könyvnyomtatással. Egy Andreas Dritzehn nevű polgár 1436-ban ugyanis azzal a kéréssel fordult hozzá, hogy tanítsa meg az aranyművesség és drágakőcsiszolás rejtelmére, később a tükörcsítésre is. Amikor Dritzehn meghalt, műhelyében prést, és akkoriban szokatlan módon, könyveket is találtak.

1444-ben elhagyta lakhelyét, mivel a Svájcban visszatérő francia armagnacok egész Elzászt feldúlták, Gutenberg pedig nem érezte magát biztonságban. 1447-ben visszatért Mainzba és pénzt kölcsönzött nyomdájának felállításához. Első munkája egy Weltgericht című vers volt, majd egy vékony latin nyelvkönyvet készített ugyanazzal a kezdetleges betűtípussal.

Az 1448-as évre készített, csillagászati jóslásokat is tartalmazó naptár már új, egyenletesebb, szebb írásképet adó betűkkel készült. Hamarosan egyházi megrendelést is kapott, 3 évi bűnbocsánatot ígérő búcsúcédulák nyomtatására. Néhány további naptár és röpiratok nyomtatása után Gutenberg nekilátott főművének, a 42 soros Bibliának az elkészítéséhez.

A 641 lapot, oldalanként 42 sort tartalmazó, két hasámban szedett mű hatalmas technikai és anyagi kihívás volt a nyomdász számára. Ráadásul azért, hogy a biblia pont úgy nézzen ki, mint a kézzel készítették, szükség volt az iniciálék és a díszítések egyedi, kézzel történő megfestésére is. Még így is jelentősen, csaknem 50%-kal olcsóbban lehetett adni, mint egy hagyományos módon készült kódexet, ami vonzóvá tette a leendő vásárlók számára. Egy jó módú ügyvéd, Johann Fust hajlandónak mutatkozott arra, hogy finanszírozza a könyv elkészítését és cserébe társtulajdont szerzett a vállalkozásban.

A munka 5 éven keresztül tartott, ezalatt rengeteg új betűt kellett önteni, papírt és pergament vásárolni. Mivel egyedül ezt nagyon nehéz lett volna végigcsinálnia, Gutenberg felvett maga mellé egy segédet, Peter Schöffert. Az idő előrehaladtával Fust felismerte, hogy a segéd alkalmazásával hosszú távon semmi szüksége nincs a mesterre, ezért beperelte Johannest a kölcsönadott pénz és annak kamatai miatt. A teljes követelés 2026 forintot tett ki, amely akkoriban óriási összeg volt. Gutenberg nyilvánvalóan nem tudta előteremteni, így a nyomda, a betűkészlet és a

féligkész Bibliák Fust birtokába kerültek. Saját vállalkozásuk már büszkén hirdette, hogy nyomtatott Bibliát árulnak, ellentétben Gutenberggel, aki nem kívánta felfedni vevői előtt, hogy nem kézzel készített munkát ad el nekik.

Gutenberg egy városi tanácsostól kapott kölcsönből indította újjá nyomdáját. Elkészült egy 36 soros Biblia, de máig vitatott, hogy ő, vagy egy bambergi nyomdász készítette, a tőle vásárolt első betűsorozattal. Mindenesetre két kisebb könyv, Matthaeus de Cracovia Tractatus rationis et conscientiae (Értekezés az elméről és a lelkiismeretről) illetve Aquinói Tamás: Summa de articulis fidei (A hitcikkelyek summája) nyomtatásával sikerült annyi pénzt gyűjtenie, hogy nekikezdhesen Johannes de Balbus Catholicon című lexikonának, amely a kolofon tanulsága szerint 1460-ban készült el.

Ezek után befejezte nyomdász tevékenységét és visszavonult. Nyugalmat nem lelt: 1462-ben menekülnie kellett Mainzból, mert azt a mainzi érsek és a pápa között támadt viták miatt zsoldosok gyűjtötták fel. Néhány év múlva hazatért és ott halt meg 1468. elején.

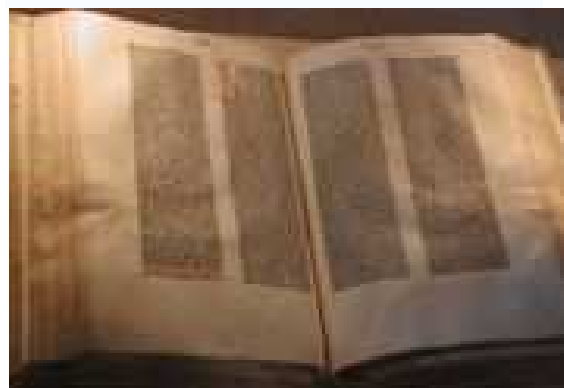
Találmányának lényege

a mozgatható betűelemekkel való európai könyvnyomtatás volt (az előre fából kifaragott, vagy öntött kész oldalak nyomtatása ugyanis már szokásban volt).

A mozgatható betűelemek előállítására a következő volt: először acélból mindegyik betűből egy-egy példányt véstek ki. Ez volt az ún. patrica vagy bélyegző, amelyet azután egy valamivel lágyabb réz vagy bronz darabba ütöttek. Így keletkezett a negatív – azaz mélyedést és nem domborulatot felmutató – betűképet tartalmazó matrica. Ezt csíptették fel az öntőműszer aljába, amelybe felül forró ólmot öntöttek. Ez belefolyt a matrica mélyedéseibe, majd teletöltötte a felette levő kis hasáb alakú járatot is. Megszilárdulva ebből lett a betűtörzs, rajta a kidomborodó betűképpel. Ez az öntött betű, amelyeket egymás mellé sorokba szedtek. Az egymás alá rakott sorokból alakult ki egy lap szedéstükre. A kiemelkedő betűképek befestékezése után a

ráhelyezett papírra préssel nyomást gyakoroltak, amelynek következtében a papíron megjelent a tulajdonképpeni nyomtatás.

Gutenberg nyomtatványait, s az ezzel a módszerrel készült XV. századi nyomtatványokat (egészen pontosan az 1501. január 1. előttiakat) ősnymtatványoknak nevezzük.

Gutenberg Bibliája

**„Az pedig az örök élet,
hogy megismerjenek
téged”
(János 17:3.)**

*Pesterzsébet, 2007. március 4.
Takaró Tamás, esperes*

AZ IHLETETT ÍRÁS

Lekció: Péter II. levele 1; 16-21

„Mert nem mesterkélte meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövételét; hanem mint a kik szemlélői voltunk az ő nagyságának. Mert a mikor az Atya Istentől azt a tisztességet és dicsőséget nyerte, hogy hozzá a felséges dicsőség ilyen szózata jutott: Ez az én szeretett Fiam, a kiben én gyönyörködöm: Ezt az égből jövő szótat mi hallottuk, együtt lévén vele a szent hegyen.

És igen biztos nálunk a prófétai beszéd is, a melyre jól teszitek, ha figyelmeztetek, mint sötét helyen világító szövétnekre, míg nappal virrad, és hajnalcsillag két fel szívetekben;

Tudván először azt, hogy az írásban egy prófétai szó sem támad saját magyarázatból. Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó;

hanem a Szent Lélektől indítatva szólottak az Istennek szent emberei.”

Alapige: Timótheus II. 3; 16-17

„A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, Hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.”

Kedves testvérek! **Egyházi rendtartásunk szerint ezen a vasárnapon Bibliavasárnap van.** Jó az a rend, hogy egy esztendőben – bár minden vasárnap a Bibliából olvasunk igét – van olyan vasárnap amikor egészen a Bibliára magára tudunk koncentrálni. Ez a Bibliavasárnap minden esztendőben márciusban van, március első vasárnapja. És nem

véletlenül van éppen ekkor. Ugyanis 1457-ben márciusban, tehát 550 évvel ezelőtt jelent meg az első nyomtatott könyv, az úgynevezett Gutenberg Biblia. **Éppen ezért a mi református egyházunk is azt tartja hogy minden esztendőben márciusban emlékezve az első könyv kinyomtatására, amely egy Biblia volt, tartsunk mi is Bibliavasárnapot.**

Mára ez a csodálatos és különös könyv 1700 nyelvre és nyelvjárásra van lefordítva. Nincs a világon még egy olyan irodalmi alkotás mint a Biblia, amelyik ennyi nyelvre és nyelvjárásra lefordított. Nyilvánvalóan és egyértelműen az iránta való kíváncsiság és igény kapcsán. **A Biblia egy olyan különös könyv, hogy a világ legnépszerűbb könyve és mind a mai napig minden esztendőben ebből a könyvből nyomtatnak ki és adnak el a legtöbbet az egész világon.** Lehet ugye ennek valami oka!

Akinek van egy szép, régi Bibliája az azt úgy is tartja számon mint valami kincset. Sokszor generációkon át, kézből kézbe, atyáról fiúra és így tovább kerül a Biblia és őrzik a családok mint drága kincsüket. Az is a Biblia. **A mi legrégebbi, első Bibliánk magyar nyelven 1590-ben Károli Gáspár fordítása nyomán – aki gönci esperes volt – készült el.** Itt van a templomi Úrasztalon is ebből egy úgynevezett facsimile, hasonmás példány.

Időről időre ezt a régen megírt, szép magyar nyelven megfogalmazott, megírt Bibliát revideálják, **azaz annak a kornak a beszélt nyelvéhez próbálják igazítani – a lényegen, a tartalom soha nem változtatva – ami éppen akkor aktuális.** Ha valaki a XXI. században kezébe vesz egy Biblia nevezetű könyvet, akkor az olvasható legyen a számára.

Három üzenetet fogok a szívetekre helyezni a most olvasott alapige, textus alapján. **Először fogunk szólni az ihletett Bibliáról.** Arról hogy mit is jelentett az hogy a Biblia Istentől ihletett. Mi az ihletés, hogy kell ezt érteni? Aztán arról fogok szólni hogy **a teljes írás alatt mit értünk.** Vajon minden szó a Bibliában ihletett, kivétel nélkül? Biztos? És végül arról fogok szólni hogy **mi a haszna annak** hogy a teljes írás, azaz a Biblia Istentől ihletett

és ott lehet minden magyar ember kezében is ha akarja, ha érdeklő, ha kíváncsi rá.

„A teljes írás Istentől ihletett.” – olvastam az ígét. Latinul Istentől van inspirálva, ihletve. Az egyik legizgalmasabb kérdéshez értünk az ige kapcsán, amivel ma szeretném ha szembenéznénk, akkor is ha talán lesz köztünk olyan aki megütközve hallgatja azt amit mondok, de elmondom amit Isten ígéje alapján hiszek, vallok és éppen ezért hirdetek. **Vajon az hogy a teljes írás Istentől ihletett ez azt jelenti hogy a teljes írásban ott van Istennek minden szava, azaz a teljes Szentírás minden szava Isten szava?** Fontos kérdés.

Induljunk el onnan hogy a **Biblia könyveit,** a Biblia tudósai szerint ha az első és az utolsó megírt könyvet veszem figyelembe a **66-ból,** ami együtt van összekötve a Bibliában, **1200-1500 év választotta el szerzőit egymástól.** Óriási idő ez! Több mint a ma ismert és elfogadott magyar történelem! Roppant hosszú idő! **Ebből következik hogy a Biblia könyveinek az írói egyáltalán nem ismerték egymást.** Évszázadok választották el őket egymástól. Más-más korban éltek. Más-más világnézetű világokban éltek. Más volt a műveltségük, az intelligenciájuk. Mégis aki egyszer veszi a fáradságot hogy kezébe vegye a Bibliát és olvasni kezdi, az rájön hogy **a Biblia egy és egységes könyv.**

Annak ellenére hogy szerzői soha nem találkozhattak egymással, mégis a Biblia könyvei így együtt, tartalmukat tekintve egységes mű. Pedig az évszázadok során soha nem nyúltak hozzá, nem igazították ki. Nem mondták azt hogy most egy másik világ van, amit

eddig mondtunk az már nem igaz, írjuk át. Igazítsuk ahhoz a világhoz amelyikben most élünk. Igazítsuk annak az erkölcséhez, a gondolatához, a tudományához. Soha nem nyúltak hozzá. **És nem csak nem javították ki a Biblia üzenetét, hanem össze sem dolgozták.** Nem úgy van hogy valaki kapott egy megbízatást arra nézve, hogy te csinálj már ebből a Bibliából valamiképpen egy egységes könyvet. Igaz hogy a szerzői nem ismerik egymást, igaz hogy más korokban éltek, más műveltségi szinten voltak, más volt a családi hátterük, de mégis valahogy dolgozd össze az egészet. Hogyha majd az utókor a kezébe veszi, akkor mondhatjuk hogy imé itt van egy egységes mű. Ez a Biblia. **Csak hogy ilyen nem történt!**

Mégis valami miatt a Biblia egy egységes mű. És erre a most olvasott igénk is választ ad, amikor azt mondja hogy „a teljes írás Istentől van ihletve”. **Az ihletés az, ami a Bibliát egy egységes könyvvé teszi, az isteni ihletés.** Ezért fontos végiggondolnunk ezt hogy mi az hogy isteni ihletés. **Mert kedves testvérek, ha Isten nem ihlette a Biblia könyveit és szentíróit, akkor nézzünk azzal szembe amit mondanak is oly sokan, hogy ez egy emberi mű.** Ha Isten nem szólhatott valamiképpen bele abba hogy akik írták ezeket a bibliai könyveket hogy az hogyan fogalmazódjék és mit tartalmazzon, akkor bizony a Biblia nem több mint egy emberi mű, amit bárki, bárkik megírhattak. És akkor nem kell hinni azt ami benne van, nem kell követni, nem kell aszerint élni. Mondjuk ki őszintén, akkor bár sok érték lehet benne de semmiképpen nem kell úgy tekinteni rá, hogy ehhez valami köze van az Istennek. **Ezért döntő kérdés az ihletés kérdése.** „A teljes írás Istentől ihletett.” Ha nem az, akkor egy ragyogó történelemkönyv, olyan dolgokat tartalmaz amelyek

máshol nincsenek megírva. Ha nem az, akkor egy kitűnő irodalomtörténeti gyűjtemény. Ha nem az, akkor a bölcsességek sokaságának a tárháza. De azt mondja az ige hogy a teljes írás Istentől van ihletve. **Annak ellenére hogy kivétel nélkül minden könyvét emberek írták, mégis valamiképpen ott van benne az Isten.** Ez teszi szent írássá, ez teszi az élet könyvévé, ez a valami az oka annak hogy miért kell annyi nyelvre és nyelvjárássra lefordítani, ez az oka annak hogy miért ez mind a mai napig a világ legnépszerűbb könyve. **Mert benne több van mint történelem, irodalom, kultúra, kultúrtörténet, bölcsesség, emberi szó. És ezt így fejezi ki a Szentírás: „a teljes írás Istentől ihletett”.**

Hogyan értsük ezt? Először azt kell elmondanom testvérek, hogy **a szentírók közül senki nem tudta hogy Bibliát ír. Csak azt, hogy igazat ír. És az hogy igazat ír, ez rendíthetetlen valóságként élt mindegyikben.** Azt egyik sem tudta hogy Bibliát ír, hogy amit ír, abból egyszer egy bibliai könyv lesz.

Éppen ezért van az hogy minden bibliai könyvről benne van az írt könyvében a saját egyénisége. Isten nem tiporta el. **Annak ellenére hogy az Isten ihlette, őt mégsem tette félre miközben ihlette és megíratta azt a könyvet.** Minden bibliai könyv írójára jól kitapintható módon **hatott az a világ** amiben éppen élt amikor megírta a Biblia könyvét. Aztán minden bibliai könyvben kitapintható a **szerző családi háttere,** hogy honnan jön.

Éppen ezért kedves testvérek a Biblia minden könyve tudományosan is kutatható, és nagyon helyes hogy kutatják is. Így ismerjük ezt a tudományt hogy **Biblia-kritika.**

Nagyon helyes hogy van! Vessék csak a Biblia-kritika különböző tudományági alá a Biblia összes könyvét! Nagyon helyes! Ne féljünk tőle! Nézzék csak meg kortörténeti, irodalomtörténeti, filológiai szempontból. Kutassák hogy melyik könyv mikor keletkezett pontosan. Kutassák azt hogy egy-egy régi bibliai szónak, kifejezésnek mi az igazi tartalma. Kutassák azt, hogy amikor azt mondjuk Mózes öt könyve, vajon mind az ötöt Mózes írta-e? Amikor felolvasok egy Péteri levelet, vajon ez a Péter azonos-e a Jézus tanítványa Péterrel, vagy ez egy másik Péter. Nagyon helyes, kutassák!

A LÉNYEGET UGYANIS EZ EGYÁLTALÁN NEM ÉRINTI! Az üzenetet ami a Bibliában van egyáltalán nem érinti. Nagyon helyes, hogy ha a tudomány különböző ágai elkezdik vizsgálni a Bibliát! Nagyon helyes, tegyék, kutassák! A lényegen soha nem fog változtatni, az üzeneten ami benne van.

A Szentírás kapcsán valójában két csodáról kell szólnom, az egyik ahogy létrejött, a másik ahogy fennmaradt. Mind a kettő csodálatos. Ahogy létrejött.

A Szentírás a Szentlélek különös munkája. Ő az aki ihlette a prófétákat és az apostolokat hogy elmondják azt amit nekik Isten mondott önmagáról és teremtményéről az emberről. **Az ihletés nem más mint Isten hatása, Isten befolyása a bibliai könyvek íróira és befolyása a leírt szövegre.** Isten hatása.

A próféták így kezdik a beszédeiket: „Így szól az Úr.” Egyik sem azt mondja: Ezt mondom én. Pedig nagy próféták sokaságáról tudunk, és egyik sem mondja hogy ezt én mondom, hanem azt kezdik mondani: „Így szól az Isten”. Nem én mondom amit mondok, Isten mondja. Mit mondanak a tanítványok? „Ezt mondta az Úr Jézus.” Nem én mondom. Sámuel próféta így vall erről: „Az Úrnak Lelke szólott énbennem és az

Ő beszéde az én nyelvem által.” **Az ihletés nem más mint egy belső pecsét arról, hogy amit mondok azt Istentől hallottam és igaz, nem én mondom.** Jeremiás próféta így vall: „Megillette az Úr az én számat. És az Ő igéit adta az én számba.”

Kedves testvérek! Ha ez nem így lenne, akkor a hazug embert hamarabb utolérjük mint a sánta kutyát. **Ha Isten ígéje nem Istentől ihletett beszéd lenne, régen nem lenne Biblia, és az embereket abszolút nem érdekelné.** Az emberek kidobták volna rég a szemébe, mert rájöttek volna hogy ami benne van az nem igaz, vagy nem több mint egy emberi beszéd, nincs szükségem rá! De nézzetek körül ebben a templomban. És nézzetek körül szerte keresztyén templomokban, az egész világon.

Mit gondoltok mi gyűjti össze az embereket? A pap? Dehogy is! Az hogy jól beszél? Dehogy is! Soha! Én hallottam már olyan dadogó papot is és láttam teli a templomát! **Az embereket Isten ígéje gyűjti össze. Mert megértik ahogy kipróbálják hogy az több mint emberi bölcsesség, több mint emberi szó.** Hogy ezen keresztül ha én ezt kipróbálok, élni kezdem, megjelenik az én életemben is egy többlet amire oly nagy szükségem van. **És azok lesznek a szegény emberek akiknek van ugyan Bibliájuk, de ez a Biblia mégsem lehet az életük része.** Mert számukra nem Istentől ihletett, nem Isten beszéde, hanem egy könyv, benne ez, az.

„A teljes írás Istentől ihletett.” Amikor írták a szentírók is, és ma is az amikor hallgatjátok. És ma is az amikor emberek a kezükbe veszik. Különböznék csak szavak lennének. Mégis megjelenik emberek életében mint Isten

beszéde. Mert Isten ihletése ma is hat!
Hogy kell elképzelni ezt az ihletést? Vajon Isten ott állt és diktálta a szavakat azoknak akik azt írták? Dehogyan is! Valami gépies módon ment, hogy Isten mondta előre, a szentíró meg írta? Dehogyan is! **Isten hatott rá Lelkével, szavával, hogy megírja amit üzent és higgye el, és mondja tovább. És majd Isten Lelke, amikor újra hangzik majd több ezer évvel később, odaáll a kimondott ige mellé hogy az újra hasson és az újra életté legyen valakinek a szívében.**

A másik csoda testvérek hogy hogyan maradt fenn a Biblia. Annyi úton-módon próbálták a Bibliát kiiktatni az emberek életéből. Agyon hallgatni, letagadni, butaságokat beszélni róla. És annyi ember felült és ül neki hogy életében nem volt a kezében, de van véleménye róla. De sok ilyen ember van! Véleménye van dolgokról amiket nem is ismer. Azt hiszi hogy okos, bölcs ember. Majd ő megmondja hogy mi az a Biblia. **A Biblia fennmaradt. Isten őrizi.** Csoda hogy van. És azt mondja Jézus hogy fennmarad az idők végéig. **Akármi fog történni, Biblia lesz, Isten igéje lesz. Hogy az embereknek legyen lehetőségük eljutni Istenig, Istentől erőket nyerni és boldogabban élni.**

„A teljes írás Istentől ihletett.” Vajon mi az hogy „teljes”? Kedves testvérek úgy van ez egy kicsit mint a gyógyszer. Hogy amikor az ember bevesz a szájába egy szem gyógyszert azt mondja gyógyszert vettem be. Miközben mindenki tudja, hogy abban az egy szem gyógyszerben egy kicsi rész maga a gyógyszer, a többi meg ami hordozza a gyógyszert, adalékanyag. Mégis azt mondja bevettem a gyógyszert.

Kedves testvérek! **A Szentírás így hordozza, benne van Isten valóságos beszéde. Miközben nem minden szó szentírás.** Mert a Bibliában van irodalom is, van történelem is. Mégis a

Szentírás magában hordozza Isten valóságos beszédét.

Mi a teljes írás? Hadd fogalmazzam meg egyszerűen. **Az a teljes írás, ami az írásban Jézusról beszél.** Mert a Bibliában van egy nagy központi gondolat, egy nagy fő vonulat, és ez rólunk szól, meg Isten bűnbocsátó szeretetéről. **A teljes írás az ami Jézusról szól az Ószövetségben is, meg az Újszövetségben is. És ez Istentől ihletett, és ez már hasznos a tanításra, a feddésre, jobbításra, arra hogy az embert Isten fel tudja készíteni a tökéletes cselekedetekre.** „A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, feddésre, megjobbításra.” **Adja Isten hogy ez a teljes írás egyszer ihletetten legyen a miénk!**

Ámen!

Nyári hittantábor!

2007. július 10 – 15. között Kiskunlacházán tartjuk szokásos nyári hittantáborunkat, amelyre minden érdeklődő fiatal szeretettel várunk!

Rendszeres gyülekezeti alkalmak:

Kedd 10 óra asszony bibliaóra

Kedd 18 óra férfi bibliaóra – minden második héten

Szerda 19 óra énekkari próba

Csütörtök 10 óra bibliaóra

Csütörtök 18 óra kisifi bibliaórája

19 óra nagyifi bibliaórája

Vasárnap 10 óra felnőtt- és gyermek-istentisztelet, valamint gyermekmegőrzés

Népi locsolóvers:

Hasad a szép hajnal, mutatja sugarát,
Szép szívvel és szájjal dicsérjük az Atyát.
Az Atyaistennek imádandó fiát,
Hogy el ne hagyta érni húsvét másodnapját.
Én is, íme, boldog örömet hirdetek,
Hogy feltámadt Krisztus, azon örvendjete!
Feltámadt a Jézus, legyőzte a halált,
Ezáltal az élet diadalmat talált.

De hogy minek jöttem én, azt is
megmondom:
Öntözködni jöttem, a szót nem cifrázom.
Engem öntözködő ápolónak hívnak,
Vizemből a lányok friss életet szívnak.
Adja ki a lányát, kérem szeretettel,
Hadd öntsem meg a kezét rózsavizemmel!

Gyülekezeti hírmondó: a Pesterzsébet Központi Református Egyházközség kiadványa.

Cím: 1204 Budapest, Ady Endre u. 81. 283-00-29 www.pkre.hu

Felelős szerkesztő: Pappné G. Judit

Felelős kiadó: Takaró Tamás esperes, lelkipásztor